

Mededelingen van het Verbond der Vlaamse Academici V.V.A.

14e jaargang - nr. 5

mei 1969

verschijnt maandelijks

Sekretariaat: Em. Jacquainlaan 126 - Brussel-1 - Tel. 02/18.68.20
PR 4292.38.

Samenstelling Dagelijks Bestuur:

Oud-voorzitters:	Dr. med. K. Goddeeris Prof. Dr. W. Opsomer
Algemeen voorzitter:	Dr. jur. P. Beeckman
Ondervoorzitters:	Dr. P. J. Carpentier Dr. S. Dessers
Algemeen sekretaris:	Dr. R. de Beule
Sekretaris organisatie:	H. - Ir. P. Vereenoghe
Sekretaris verslaggever:	Dr. jur. T. Swartelé
Algemeen penningmeester:	Lic. H. W. E. F. Brieven
Raadsleden:	Lic. G. F. J. Soenen Dr. A. van Lerberghe

Inzicht voor „Amnestie!”

- Op 5 mei 1970 zal het vijfentwintig jaar geleden zijn dat wereldoorlog II beëindigde.
Decennia hebben veroordeelde kollaborateurs geleefd onder de zware gevolgen van de tegen hen uitgesproken straffen. In de meeste gevallen overtrof de bestraffing de billijke vergelding van het kwaad. Na een kwart-eeuw is het heus niet te vroeg om, met een verzoenend gebaar van vergeten, een einde te maken aan een onmenselijk euvel. Alleen bij wege van een amnestiërende wet kan dat gebaar afdoend vertolkt worden.
- Amnestie behelst niet de goedkeuring van een verkeerd gedrag.
Amnestie betekent nog veel minder het in-ereherstellen van de gewezen veroordeelde. Amnestie betekent alleen: het „vergeten” van wat gebeurde. Niets meer. Niets minder.
Amnestie is een juridisch begrip met een **vaste** inhoud. Door passie ingeblazen fantaisistische betekenissen, getuigen van een opzettelijke hang naar onwaarheid.
Amnestie is niet een gratie door de koning aan één enkeling vergund.
Amnestie wordt bij wet uitgevaardigd: ze is er ten grieve van een kollektiviteit van personen die er tegelijk in blok van genieten.
Alleen een welbepaald soort van vergrijpen, door de veroordeelde vroeger gepleegd, kunnen aanleiding geven tot toepassing van de amnestiërende wet.

De amnestie heeft tot gevolg dat de nasleep, inherent aan de uitgesproken veroordelingen, opgeheven wordt.

Sober samengevat: over fout en boete wordt nooit meer gesproken.

3. Voor welke misdrijven zou best de amnestiërende maatregel toegepast worden?

Niet voor moordenaars. Niet voor folteraars. Niet voor verklikkers van medemensen bij de vijand. Niet voor vrijwillige makelaars ten bate van de bezetters . . .

Wel wordt amnestie gevraagd voor hen die geboet hebben voor hun **opinies** en voor de ermede overeenstemmende handelingen, zonder dat ze innerlijk ooit de bijbedoeling koesterden **verraad** te plegen . . .

Zo zijn er duizenden geweest. Alleen zij — en geen anderen — verdienen (na hun straf lange jaren te hebben uitgeboet en na bijna vijfentwintig jaren de morele nasleep van hun veroordelingen te hebben verduurd) van een amnestiërende wet te genieten.

4. Kanttekeningen met het oog op Belgische situaties.

- Bij de beteugeling van de politieke vergrijpen werden wetten en rechtsgeploegenheden door uitzonderlijke rechtbanken verkracht. De foutenlijst kan luiden als volgt:

— Geen tussenkomst van de normale wetgevende macht om het repressief apparaat in het leven te roepen;

- Terugwerkende kracht van wetten;
- Toepassing van wetten die nooit op wetmatige wijze werden afgekondigd;
- Instelling van uitzonderlijke rechtbanken en commissies;
- Huiszoekingen en arrestaties door niet-bevoegden;
- Willekeurige opsluitingen op grond van een interneringsbevel dat een onbepaalde vrijheidsberoving toeliet;
- Taak van onderzoeksrechter en van openbaar ministerie verstrengeld in een en dezelfde persoon: de krijgsauditeur;
- Eenzijdig gericht vóóronderzoek;
- Rechtbanken samengesteld uit onbevoegde rechters die van de vereiste militaire graden niet de titel droegen;
- Onttrekking van rechtsonderhorigen aan hun grondwettelijk bevoegde rechters, via de krijgsraden „te velde”;
- Afwezigheid in de beoordeling van alle onderscheid tussen het subjectief gewild verraad en de simpele tekortkoming aan een objectief wetsvoorschrift;
- Straftoemeting buiten verhouding met de inhoud van het te beteugelen vergrijp;
- Volle tegenstrijdigheid, in ruimte en tijd, tussen straffen toegepast op zelfde vergrijpen;
- Afschaffing van de z.g. wet-E. Vandervelde op het gevangenisregime, wanneer het zuiver politieke delinkwenten gold;
- Willekeurige toepassing van de z.g. wet-Lejeune op de voorlopige invrijheidstelling van veroordeelden;
- Verbanning van het gratie-recht — koninklijk voorrecht — door de toepasselijkheid ervan te onderwerpen aan het oordeel van buitengerechtelijke instanties;
- Beroep op lieden uit de verzetsorganisaties als rechters, wat van ouds als een „wraakbaar” procédé gebrandmerkt werd: de vijanden van de beklagde moeten immers als rechter geweerd worden;
- Uitvaardiging van wetten die — lang na het plegen van het vergrijp — nog extra bestraffingen toepasselijk maken (b.v. huishuurprijsregeling niet inroepbaar door z.g. incivieken; ook geen postgironummer; geen vergoeding voor opgelopen oorlogsschade; geen uitkering van oudstrijderspensioenen, enz.).

— Geldelijke veroordelingen zó hoog, dat ze overeenstemden met „de burgerlijke dood” van de schuldenaar.

Een amnestiërende wet is het éinig afdoend wettelijk middel, waarover het Belgische staatsbeleid beschikt, om de ontorende bladzijden van de z.g. REPRESSIE in het geschiedenisboek van het Belgisch rechtsherstel ten minste te schrappen . . .

Wat gebeurde kan, helaas, niet ongedaan worden gemaakt.

2. Amnestie-toekenning kan een einde maken aan de valse situatie waarin de staat België zich plaatste, door enerzijds de gevolgen van een rechtspraak in stand te houden die een aanfluiting behelzen van de „Rechten van de mens”, en meteen dezelfde „Rechten van de mens” als eerbiedwaardig te erkennen.
 3. Amnestie-toekenning, nu, is niets anders dan een toepassing — opnieuw — van wetgevende maatregelen die de beteugeling hebben afgesloten van gelijkaardige misdrijven, na wereldoorlog I (deze amnestie heeft het volk gediend; zij bracht het dienstbetoon bij van vooraanstaande gezagsfiguren).
 4. Amnestie-toekenning beïnvloedt geenszins de uitkering van rechtmatige schadevergoeding aan slachtoffers van bezetting.
 5. De anti-Vlaamse instelling van de geest in alle Belgische milieus van gezag heeft sinds meer dan een eeuw in de Vlaamse gemeenschap de hunker gevoed naar een „ander” beleid. In de loop van de twee wereldoorlogen hebben Vlamingen gehoopt van vreemden te bekomen wat eigen autoriteit steeds weigert te geven: eerbied voor Recht. Dat de z.g. „Repressie” met anti-Vlaamse drijfveren bezielde was, heeft haar gerichtheid patent geïllustreerd. Een van ouds deugdelijk Belgisch staatsbeleid zou heel weinig „kollaborateurs” verwekt hebben.
5. **Kanttekeningen van algemene waarde.**
1. Een amnestiërende wet laat toe omzeggens met één pennetrek een toestand te zuiveren, terwijl anders bij wege van duizenden gedings-herzieningen „in specie” — een ondenkbaar iets — een nieuw uitzicht aan het repressiebeeld zou moeten bijgebracht worden . . .
 2. Na wereldoorlog II werd voor zuiver politieke vergrijpen alvast amnestie verleend in Frankrijk

(1951 en 1953), in het Hertogdom Luxemburg (1952), in Nederland (1948—1955), in de Sovjet-Unie (1955), in Joego-Slavië (1958), in Spanje (1969), enz..

3. Door amnestie-toekenning heeft een Staat zich steeds verheven op het vlak van rede, van liefde, van morele schoonheid, in een woord: van daadwerkelijk humanisme. Zal het Belgisch beleid genoeg moed kunnen betonen om ook daadwerkelijk aan humanisme te doen?

W.O.

<p>VOOR VLAAMSE SCHOLEN TE BRUSSEL: STEUN HET LIEVEN GEVAERT - FONDS</p>

Uit de Gouwen

Gouw Antwerpen

Tweede overzicht van de ontmoetingen

Ons vorig overzicht eindigde op 10 december 1968, maar ook later stond er nog heel wat op het programma van het V.V.A.-Antwerpen.

Dinsdag, 17 december, bracht ons Dr. R. P. H. Marsboom, Dr. in de gewone en de tropische veeartsnijkunde, chef van de afdeling diergeneeskunde en de afdeling toxicologie en pathologie van de laboratoria Janssen Pharmaceutica te Beerse, die ons de daver op het lijf joeg door te spreken over „Beoordeling van de teratogene nevenwerkingen van geneesmiddelen”, ingeleid door onze ter zake eveneens niet ondeskundige voorzitter, Dr. P. Carpentier.

Gezien het milieu waarin de geachte spreker in het zweet zijns aanschijns zijn brood verdient, is het niet waarschijnlijk dat het zijn bedoeling was de toehoorders een panische angst voor medicijnen te bezorgen, iets waarin hij nochtans gedeeltelijk slaagde. Toch was het een uiterst leerrijke en wetenschappelijk zeer hoogstaande lezing.

E.P. Prof. Dr. N. Wildiers beluisteren is een geestelijk genot van het hoogste gehalte, dat we mochten smaken op 7 januari 1969. Een beter jaarbegin was ongetwijfeld niet denkbaar. Hoewel de titel zeer bescheiden luidde: „Een avond bij Plato”, kregen we een glashelder overzicht van de evolutie in de wijsbegeerte van Plato tot heden, van het zekere naar het onzekere, van het vaststaande naar de twijfel, van het absolute naar het relatieve. Gelukkige jeugd die zo iemand als hoogleraar kan aanhoren. De inleiding werd verzorgd door Prof. Dr. W. Opsomer, die er, zoals steeds, een pareltje van maakte. De spreekbeurt van E.P. Wildiers was zo „af”,

dat onze oud-voorzitter terecht oordeelde dat vragen stellen enkel de sfeer had kunnen breken.

Prof. Dr. Jan Briers, levendig en gevat voorgesteld door ondervoorzitter Jan Debeuckelaere, maakte op een efficiënte en interessante manier propaganda voor „Het Festival van Vlaanderen, nieuw wapen in de Vlaamse strijd”. Wie nog niet overtuigd was, werd dat alleszins op 14 januari 1969, door het hoogstaand en rijk geïllustreerd pleidooi van een man die de spil is van het festival.

De week daarop kwam de ekonomie aan de beurt. Ondervoorzitter Valeer Portier leidde Dr. Jur. Alfons van Maele in, verkoopdirecteur bij de divisie Supermarkten van de G.B.-bedrijven, die handelde over „Evolutie van de distributiesektor”. Het was een belangwekkende studie over grootwarenhuizen, supermarkten, zelfbedieningszaken, enz.. De spreker kon ons echter niet volledig overtuigen toen hij ons wilde laten geloven dat op taalgebied alles rozegeur en maneschijn was in bepaalde grootwarenhuizen.

Dr. Marc Galle, aangekondigd voor 28 januari, was ziek en werd op het allerlaatste nippertje vervangen door Mr. Hugo van Eecke, die, ingeleid door bestuurslid Hugo Hermans, met kennis van zaken en grondig gedocumenteerd, het vraagstuk van de Vlaamse cultuur te Brussel besprak. We hebben helaas op dat gebied nog niet veel redenen tot juichen!

Na een vrij uitvoerige spreekbeurt door de inleider, Dr. Jur. Valeer Portier, gaf op 4 februari Ir. J. Fierens, directeur van de research-afdeling bij de N.V. Gevaert-Agfa, lid van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid en lektor aan de K.U.L., zijn visie op „Wetenschapsbeleid”. Zoals de bedoeling van de spreker trouwens geweest was, vormde zijn bondig en logisch betoog de basis voor een vruchtbaar debat.

Onze voorzitter en inleider, Dr. P. Carpentier, zoekt zijn sprekers nogal eens bij de laboratoria Janssen Pharmaceutica te Beerse. Het hoofd van de afdeling parasitologie van dat bedrijf, Prof. Dr. Denis Thienpont, die degelijke kennis met sprankelende humor aan de man kan brengen, trachtte afschuw bij zijn toehoorders te verwekken door uit „Het avontuurlijke leven van de parasieten” pikante bijzonderheden te verklappen. De dia's die deze boeiende wereld illustreerden, zouden heel wat abstrakte schilders groen van nijd kunnen laten uitslaan. De inleider, die met alle geweld het gebruikte kleurprocédé wilde achterhalen, ving echter bot. Eén ding onthouden we beslist: geen waterkers ofte „creson” meer op tafel!

Dat advies werd ongetwijfeld in de wind geslagen door de volgende gast, Dr. Jur. John Bultinck, advocaat en . . . t.v.-kok, die zijn onderwerp „Leven om te eten”,

klaarblijkelijk eer aan doet. De eveneens zeer welgedane ondervoorzitter, Dr. Jur. Jan Debeuckelaere, leidde op smakelijke wijze deze intellectuele kok en smulpaap in. Mr. Bultinck beleed met bewonderenswaardige taalvaardigheid zijn ideaal van hoogstaand levensgenieter. Was het een wonder dat iedereen na die uiteenzetting honger had?

Op 25 februari werd een steeds aktueel en omstreden standpunt, „De apartheid” meesterlijk objektief, zonder passie doch met gevoel, verdedigd door Zijne Excellentie F. S. Steyn, Ambassadeur van Zuid-Afrika te Brussel. Oud-voorzitter Joris Denis leidde deze sympatieke diplomaat in. Degenen die ten onrechte meenden dat ze slechts één taal kenden, gingen naar huis in de sterken- de overtuiging dat ze vlot Afrikaans verstonden.

De 470ste ontmoeting viel niet op een dinsdag, maar wel op een zaterdag, 1 maart 1969. De sociëteit „Concordia” uit Eindhoven kwam ons bezoeken in het kader van de Zuidnederlandse ontmoetingen te Antwerpen. 's Middags werd er een Kempische koffietafel aangeboden en konden we nader kennismaken of de kennismaking hernieuwen. Daarna bezochten we samen onder bevoegde leiding ons onovertroffen Rubenshuis.

Na dit kultureel genot dachten we aan onze ekonomie en werden de kooplustige Eindhovense dames overgeleverd aan de verlokkingen van onze schitterende winkeletalages, tot hun groot jolijt en vertwijfeling van hun respectieve vergezellende echtgenoten.

Lichter van beurs en met vermoeide benen kwam Eindhoven dan, in de late namiddag, weer samen met het V.V.A.-Antwerpen, het unieke Osterrieth-huis bewonderen. Zelfs zonder de receptie, gul aangeboden door de Bank van Parijs en de Nederlanden, was de prachtige verzameling schilderijen een bezoek overwaard. De dag werd besloten in het restaurant „Hélène Fourment” met lekker eten, met geestige speeches, met Kor van der Goten.

De ernst kwam weer aan het woord op 4 maart met Staatsraad Prof. Dr. Paul Vermeulen, die onder de titel

„De Raad van Europa en de bescherming van de etnische minoriteiten” de ogen opende voor het gevaar van bepaalde interpretaties van goed- en soms minder goedbedoelde verdragsteksten. Zijn aansporing tot waakzaamheid was zeker niet nutteloos. Hij werd in- en uitgeleid door oud-voorzitter Joris Denis.

Een beschamende episode uit onze hedendaagse geschiedenis werd de week daarop aangesneden door Prof. Dr. Paul van de Meerssche, docent aan de K.U.L. en de U.F.S.I.A., die een „Aktuele visie op de Vietnamoorlog” bracht, ingeleid door Mevrouw Drs. G. de Wispeleir-Meert. Zij die in december bij het opstellen van het programma gehoopt hadden, dat Vietnam in maart niet meer aktueel zou zijn, kwamen helaas bedrogen uit.

De „Hélène Fourment” zat op 18 maart nokvol, want niemand minder dan Mr. Rik Borginon, die na een voorwoord van Prof. Opsomer de zaal uren bleef boeien, sprak over „Vichy 1940, kontakten met de Belgische Regering of wat in „Ten huize van . . .” verzwegen werd”. Moge deze vergrijsde jonge man de gelegenheid vinden om alles te boek te stellen wat hij daar verhaalde. De objectiviteit en de geschiedenis zouden er goed bij varen. Of een dergelijk boek in alle kringen even welkom zou zijn, is een andere kwestie!

Op 25 maart werd onze lezingenreeks waardig besloten door de heer Walter van den Bergh, de sympatieke en hardwerkende directeur van „onze” Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde. De inleider was, zoals gewoonlijk voor biologische onderwerpen, de voorzitter zelf, servus servorum. Reeds bij de inleiding kwam men zo onder de indruk van de talrijke verdiensten van de spreker, dat het voorstel om hem „academicus honoris causa” te benoemen, op onmiddellijk en spontaan applaus werd onthaald. De voordracht zelf werkte sterk verhelderend door de objektieve getuigenis betreffende de toestanden in Zuid-Afrika. Twee wetenschappelijke films over de dierenfauna van de natuureservaten, wisten eenieder sterk te boeien.

S. en A. V. G.

Aanbevolen voor:

KREDIET
BELEGGINGEN
VERZEKERINGEN

Private Spaarkas

Gesticht in 1917

Guldenvlieslaan 83 - Brussel 6

N.V. CENTRALE HYPOTHEEK- EN VERZEKERINGSKAS

Alg. Beheerder: E. F. BRIEVEN